

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3773/2022
17.08.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље Градске Општине Стари Град, коју заступа Градско правобранилаштво, Одељење Градског правобранилаштва за Општине Врачар, Звездара, Палилула, Савски венац и Стари град, против тужених АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Мића Петковић, адвокат из ..., ради иселења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1600/21 од 22.07.2021. године, у седници одржаној 17.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1600/21 од 22.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5423/17 од 14.11.2018. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да се са свим лицима и стварима иселе из стана број .. који се налази на осмом спрату зграде на ... број .. у Београду, површине 22 м², по структури гарсоњера и да тако испражњен стан од лица и ствари предају тужиљи на слободно коришћење и располагање. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно на име трошкова поступка плате 127.125,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1600/21 од 22.07.2021. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезу тужени да се са свим лицима и стварима иселе из стана број .. који се налази на осмом спрату зграде на ... број .. у Београду, површине 22 м², по структури гарсоњера и да тако испражњен стан од лица и ствари предају тужиљи на слободно коришћење и располагање и тужиља је обавезана да туженима солидарно накнади трошкове поступка у износу од 303.150,00 динара са законском затезном каматом на износ од 269.400,00 динара почев од дана извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), и оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни отац туженог ВВ је као носилац станарског права са Основном заједницом становања 28.10.1988. године закључио уговор о коришћењу предметног стана. У уговор је унето да ће носилац станарског права стан користити са члановима домаћинства: супругом ГГ, сином АА и снахом ББ. ВВ се са супругом и туженима уселио у предметни стан одмах по закључењу уговора 1988. године и у њему је живео до смрти 14.06.1998. године. После смрти носиоца станарског права његова супруга ГГ се обратила тужиљи захтевом који је предала 02.10.2003. године, тражећи од тужиље, као даваоца предметног стана на коришћење, сагласност да она по супруговој смрти закључи уговор о коришћењу предметног стана. На овај захтев одговорено је дописом Одељења за имовинско-правне и стамбене послове тужиље од 27.10.2003. године, којим је ГГ обавештена да по истом није могуће поступити, јер је Општина Стари град уговором од 03.05.1995. године зграду у којој се стан налази пренела Просветном фонду Српске православне цркве са седиштем у Београду, те да се њима мора обратити за давање сагласности. Након тога ГГ се истоветним захтевом обратила Просветном фонду Српске православне цркве и то неколико пута, међутим, на захтев јој није одговорено, па се она поново, писаним захтевом предатим тужиљи 23.11.2005. године обратила за давање сагласности, наводећи да је сазнала да је поводом уговора којим је зграда пренета Просветном фонду Српске православне цркве, води спор због чега се поново обраћа тужиљи за давање сагласности, међутим, дописом од 09.03.2006. године одговорено јој је да јој се сагласност не може дати, јер је већ цитираним уговором о преносу од 03.05.1995. године право управљања, коришћења и располагања зградом пренето на Просветни фонд Српске православне цркве, па сходно томе да тужиља није надлежна да одлучује о њеном захтеву. Уговором закљученим 03.05.1995. године тужиља је Просветном фонду Српске православне цркве пренела право располагања, управљања и коришћења у згради број ..., на ..., која се налази на к.п. бр. .. ЗКУЛ ..., раније власништво Српске православне цркве „Светог Архистрата“ из Београда и то на четири једнособна стана, двадесетчетири двособна стана и двадесетједан трособан стан, а уговор је оверен пред Првим општинским судом у Београду 26.06.1997. године. Решењем Дирекције за реституцију Републике Србије од 14.04.2010. године Српској православној цркви „Архистрата Михајла – Саборна црква из Београда“, враћено је право својине на посебним физичким деловима зграде на ... број .. и то: на шест двособних станова, једном једнособном стану, четири трособна стана и на гарсоњерама број 2, 5, 15, 18, 21, 23, 25, 28, 30, 32, 33, 38, 42, 50 и 51, све уписано у лист непокретности број .. КО Стари град, власништво Републике Србије, са правом коришћења Градске општине Стари град. У лист непокретности број .. КО Стари град уписан је предметни стан број ..., површине 22 м², по структури гарсоњера, својина Републике Србије, са правом коришћења Градске општине Стари град. Супруга покојног носиоца станарског права вв и мајка туженог АА, ГГ од 1991. године има пријављено пребивалиште у месту ... на Косову. Тужени АА од 1988. године има уписано пребивалиште у Београду, ... бр. ... Тужени у предметном стану живе непрекидно од када су се уселили, да су током становања у том стану добили двоје деце. Тужени не поседују друге непокретности.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле применом члана 34. став 1. у вези члана 39. и 40. Закона о становању, пошто је утврдио да је тужилца власник предметног стана, а да тужени иако су били унети у уговор о коришћењу предметног стана као чланови породичног домаћинства носиоца станарског права, сада покојног ВВ, да иако у њему непрекидно живе од 1988. године, да стан користе без основа, јер након смрти носиоца станарског права никада нису правно извршили пренос станарског права, односно права закупа.

Одлучујући о жалби тужених, другостепени суд је закључио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, због чега је првостепену пресуду преиначио и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиле. Другостепени суд је сматрао да је правилан став првостепеног суда да тужени користе предметни стан без правног основа, те да би са тог аспекта био испуњен услов да се иселе из предметног стана и да га предају тужилци. Међутим у процени права тужених да наставе са коришћењем предметног стана другостепени суд је сматрао да су релевантне чињенице да тужени у предметном стану живе од 1988. године, када су уселили са носиоцем станарског права, као чланови његовог породичног домаћинства, да тужени нису решили своје стамбено питање, да не поседују друге непокретности и да им је предметни стан једини дом, и да би усвајањем тужбеног захтева за иселјење тужених из предметног стана представљало повреду њиховог права на дом из члана 8. став 1. и 2. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, јер је становање у предметном стану за тужене од егзистенцијалне важности. Примењујући одредбу члана 8. Конвенције, а сагласно одредби члана 16. став 2. Устава Републике Србије, другостепени суд је закључио да би обавезивањем тужених да се иселе из предметног стана представљало недопуштено мешање државе у право тужених на поштовање њиховог дома и да је ограничење својинских права државе у овом случају оправдано, чиме се не нарушава осетљива равнотежа између права тужених на дом и права својине државе.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно одлучио када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиле.

Сада покојни ВВ (отац туженог АА), је као носилац станарског права, са Основном заједницом становања 28.10.1988. године закључио уговор о коришћењу предметног стана, у који су као чланови његовог породичног домаћинства унети тужени (син и снаха) и његова супруга ГГ из чега следи да су право становања у предметном стану тужени засновали у свему у складу са одредбама тада важећег Закона о становању („Службени гласник СРС“, бр. 12/82 и 31/88). ВВ је користио предметни стан до своје смрти 1998. године по основу наведеног уговора о коришћењу, због чега је на дан ступања на снагу Закона о становању („Службени гласник РС“, бр. 50/92) имао статус носиоца станарског права на стану и на основу тог уговора је по члану 30. став 2. и 31. став 1. Закона о становању, наставио да користи предметни стан са правима и обавезама закупца друштвеног стана на неодређено време, а тужени у својству чланова његовог породичног домаћинства. С обзиром на то да су се тужени у предметни стан уселили 1988. године, када је носилац станарског права ВВ закључио уговор о његовом коришћењу у коме су као чланови његовог породичног домаћинства унети тужени и да га тужени од тада непрекидно користе, то тужени по смрти носиоца станарског права, односно носиоца права закупа, сходно

члану 34. став 1. Закона о становању имају право да наставе са коришћењем предметног стана. Чињеница је да су супруга носиоца станарског права, мајка туженог ГГ и тужени имали право да по смрти носиоца станарског права, односно закупца стана на неодређено време, траже закључење уговора о закупу предметног стана у своје име, и да у ситуацији када је закуподавац, односно тужиља одбила закључење уговора да су сходно одредби члана 34. став 5. Закона о становању могли да покрену ванпарнични поступак ради доношења решења које замењује уговор о закупу стана и да то нису учинили, не значи да им је тиме престало право коришћење предметног стана, јер рок за покретање ванпарничног поступка није прописан ни цитираном, ни неком другом одредбом Закона о становању, због чега им није престало ни право покретања ванпарничног поступка ради доношења таквог решења.

Из наведених разлога, ревизија тужиље је оцењена као неоснована, и на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**